

Durant els darrers deu anys, molts ajuntaments han treballat a fons les relacions entre l'escola i la ciutat, creant programes que posen l'entramat institucional i associatiu de la ciutat al servei de l'escola. El fòrum *L'Escola i la Ciutat* vol obrir un espai de reflexió i debat que reculli aquesta experiència i la projecti de nou des dels reptes de la comunitat educativa: l'escola de l'èxit, l'escola de l'educació en valors, l'escola de la societat de la informació. La finalitat d'aquest procés és la de produir un coneixement compartit, plasmat en la declaració final del fòrum, que serveixi per orientar l'acció educativa en temes relatius a les relacions entre l'escola i la ciutat.

Quines son, avui per avui, les qüestions que consideres més importants per tal d'impulsar la relació entre l'escola i la ciutat?

Emili Muñoz

Coordinador de la Regidoria d'Educació. Ajuntament de Badalona

La finalitat clau de la relació entre l'escola i la ciutat és la creació de xarxes entre l'escola, la comunitat educativa i la població per afavorir el compromís, la complicitat social amb l'educació i, alhora, com una altra cara de la mateixa moneda, la implicació del món educatiu en la construcció permanent i dinàmica del projecte de ciutat.

Per això considero que són tres els nivells clau per estimular aquest procés d'interacció.

Un primer nivell estaria constituït per l'organització de la

informació sobre els recursos que pot oferir la ciutat a l'escola i l'escola a la ciutat i facilitar-ne l'accés. Aquest és un primer grau d'interacció absolutament necessari, però és encara molt primari, ja que, en un sentit, se situa en el pla de l'ús didàctic de la ciutat (guies de recursos, materials didàctics, itineraris de visita...), i, en l'altre sentit, en el pla de l'ús social dels equipaments escolars.

Un segon nivell seria el de la programació d'activitats de manera participada amb els agents educatius i socials, a fi d'implicar els centres en projectes ciutadans —accions ambientals, dinamització social, solidaritat, difusió cultural...— i implicar la ciutat en projectes escolars —coneixement del medi, formació per al treball, educació cívica...—. En aquest nivell es requereix alguna cosa més que la informació: cal la cooperació entre diferents agents.

Hi distingiria encara un tercer nivell i grau d'interacció, que seria la promoció de xarxes socials, més o menys estables, entre centres i entitats cíviques amb projectes comuns: casals de joves en el marc dels instituts, comissions educatives de territori, coordinació estable entre escola i entitats cíviques i serveis locals... Aquest és el nivell que, al meu entendre, podria ajudar l'escola a sortir de l'exili interior i del curricularisme que l'ha envaït.

Fernando Casal

IES Joan Boscà

Partint de tot el que s'ha arribat a fer en els darrers anys, que és molt, caldria aprofundir (per millorar) en la mateixa direcció

i desenvolupar els punts següents:

- Fer realment participis els centres escolars dels esdeveniments festius, culturals, etc. que promou el govern de les ciutats (programes, pòsters, activitats, etc.).
- Obrir la ciutat a l'escola a través de visites a indrets significatius, coneixement del funcionament dels òrgans de govern, gratuïtat dels museus i dels centres culturals, etc.
- Potenciació dels centres de recursos.
- Política de foment del teatre, del cinema, de la música, de la dansa, etc. a través de la informació i amb entrades assequibles per a l'alumnat, no solament per a grups escolars, sinó també per a joves de catorze a divuit anys.

Toni Martorell

Tècnic d'educació. Ajuntament de Badalona

Primer de tot he d'afirmar, a partir del que conec, que des del municipalisme s'entén que el futur del sistema educatiu demana un canvi radical en algun aspecte cabdal. Un canvi que haurà de ser innovador. M'explico: avui per avui les escoles o, més ben dit, la fórmula dels centres educatius entesos com a nucli de l'acció docent de la nostra societat (des de la infantesa fins a l'edat adulta), continuen sent institucions vàlides en elles mateixes, poden abordar la seva missió principal, però de ben segur que, producte dels canvis de tot tipus (socials, culturals, de lliure circulació de treballadors, accés a la informació més fàcil i ràpid, etc.), l'acció dels centres educatius es manifesta clarament mancada d'altres dimensions sense les

quals no pot donar resposta positiva als reptes que li plantejgen els seus usuaris i usuàries. L'escola o el centre educatiu, sense integrar la dimensió territorial, sense la concepció que forma una xarxa entrelaçada amb tot el reguitzell d'altres entitats, associacions, institucions, iniciatives, etc. que interaccionen en el mateix territori, no és capaç de donar una resposta global ni satisfactòria a la tasca que li encomana la societat. Per tant, i com a conclusió, m'atreviria a predir que la societat confia que la tasca educativa la realitzin una multiplicitat d'agents, entre els quals hi ha el centre educatiu amb un protagonisme evident, però sense l'exclusivitat que històricament se li havia atribuït. És des d'aquesta perspectiva que darrerament n'hi hem afegit un de nou, al qual se li haurà d'assignar un rol propi. Em refereixo a l'aparició de les administracions municipals com a potencials integradors i promotors del veritable funcionament de xarxes globals de caràcter local en l'àmbit educatiu.

Elena Boadas

Aquàrium de Barcelona. Departament d'Educació

Cada vegada més, la societat, i amb ella tota la ciutat, avança vertiginosament quant a ofertes culturals i serveis. L'escola, per la seva banda, intenta oferir una educació cada vegada més propera a la societat en què viuen els seus alumnes i les seves alumnes, i, per tant, necessita els recursos que li ofereix la ciutat.

Per tal d'impulsar aquesta relació entre l'escola i la ciutat,

d'altra banda tan necessària, seria convenient, per un costat, que la ciutat donés suport i impulsés les diverses iniciatives educatives, tant públiques com privades; que des de les institucions es treballés per oferir serveis de qualitat i propostes diversificades per tal que totes i cadascuna de les escoles trobi una proposta que s'adeqüi a les seves necessitats, i, per l'altre, que l'escola, engrandint les seves fronteres, inclogués en les seves programacions l'ús curricular dels diferents serveis del municipi, a fi d'afavorir el desenvolupament dels seus alumnes i les seves alumnes com a ciutadans i ciutadanes presents i futurs.

Sílvia Carrasco

Universitat Autònoma de Barcelona

Hi ha dos aspectes clau que cal tractar: la sociabilitat real i la recreació cultural. En la consolidació multicultural de la nostra societat, que la fa més rica però més complexa, les ciutats han de reivindicar l'espai comú del carrer per a tota la ciutadania, especialment per als més joves, que han de poder tenir l'oportunitat de gestionar-hi la seva sociabilitat amb les formes imprevistes que cada generació aporta a la construcció cultural. Han de tenir a l'abast del seu territori quotidià models accessibles i funcionals d'èxit escolar, oportunitats per a l'autoregulació de valors entre grups i orígens de vegades distants, així com instruments i recursos que estimulin usos inclusivament de les noves tecnologies. Però també és evident la temptació de traslladar totalment a l'escola la responsabilitat de la ciutat, en la mesura que és una institució de relacions socials controlades,

a banda de la funció d'instrucció que porta a terme. Caldria canviar de perspectiva i donar a l'escola la capacitat d'obrir-se més, d'esdevenir una eina pròpia de cada comunitat, de convertir-la una mica en carrer, per l'aprenentatge, per la participació i per la cohesió. Sense por.

Blanca Gallo

Taller de Músics

Són molts els aspectes que podríem tractar com a importants per impulsar la relació entre l'escola i la ciutat, però em centraré en dos grans canvis socials que han tingut lloc en els darrers anys, els quals hem d'anar assumint i sobre els quals hem de reflexionar.

Sembla que ens hem oblidat d'un dels grans protagonistes de l'educació, els pares, i en concret les mares, que sempre han tingut un paper fonamental en l'educació dels seus fills i filles. Amb la incorporació de la dona al món laboral s'han hagut de repartir esforços per tal d'arribar a tot: els fills, la carrera professional, la casa, el temps d'oci..., i a tot no s'hi arriba. I són els professors i les professores qui han hagut d'assumir el paper d'educadors i educadores únics, per tal d'equilibrar les mancances i, és clar..., a tot no s'hi arriba.

Un altre fet, del qual totes i tots aprenem a marxar forçades, és el de conèixer amb persones d'altres països i altres cultures. I em refereixo a conèixer realment, i entendre-ho, perquè ja formen part de la nostra ciutat.
